

Justitiedepartementet

*Enheten för brottmålsärenden och
internationellt rättsligt samarbete (BIRS)*

Rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 18 september 2007

Dagordningspunkt 7

Initiativ presenterat av Tyskland och Frankrike om förslag till rambeslut om erkännande och övervakning av uppskjutna påföljder, alternativa påföljder och villkorliga påföljder

Dokument:

12495/07 COPEN 124 (bifogas)
11739/07 COPEN 108 (senaste versionen av rambeslutet) (bifogas)
10891/07 COPEN 96 (frågeformulär ang. ”behörig myndighet”)
(bifogas)

Tidigare dokument:

5325/07 COPEN 7 (ursprungliga förslaget till rambeslut)
Fakta-PM Ju-dep 2006/07FPM69

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Tidigare behandlad i EU-nämnden den 8 juni 2007 samt i Justitieutskottet den 1 mars 2007 och den 10 maj 2007.

Bakgrund

Tyskland och Frankrike presenterade i januari 2007 förslag till ett rambeslut om erkännande och övervakning av uppskjutna, alternativa och villkorliga påföljder mellan medlemsstaterna. Förslaget syftar till att förbättra samarbetet mellan medlemsstaterna i de fall en person dömts till en icke frihetsberövande påföljd i en medlemsstat men har sin hemvist i en annan medlemsstat. För närvarande finns inget fungerande samarbete inom det här området mellan medlemsstaterna.

Förhandlingar om förslaget inleddes i februari 2007. Medlemsstaterna är positiva till att samarbetet utvidgas till detta område men många medlemsstater ser problem med de lösningar som föreslås i rambeslutet eftersom systemen för icke frihetsberövande påföljder är mycket olika inom unionen. Vid RIF-rådets möte i juni 2007 nåddes samsyn ”common understanding”, kring vissa av rambeslutets centrala frågor.

Behandlingen i RIF-rådet den 18 september 2007 har sin bakgrund i att ORDF vill informera om de fortsatta förhandlingarna samt att nya förslag från ORDF kommer att diskuteras vid rådsarbetsgruppens nästa möte den 19-20 september 2007. ORDF nämner också att frågan om behöriga myndigheter eventuellt kommer att lyftas senare under hösten.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 31.1 a och c i fördraget. Rambeslutet antas med enhällighet.

Svensk ståndpunkt

Detta är en ren informationspunkt som Sverige inte har någon anledning att ha någon synpunkt på.

Europaparlamentets inställning

Förslaget till rambeslut har överlämnats till Europaparlamentet för yttrande senast den 1 oktober 2007.

Förslaget

Syftet med rambeslutet är att öka den dömdes möjlighet till social återanpassning genom att vederbörande får verkställa påföljden där han/hon har sin hemvist. Förslaget möjliggör således för domstolarna att välja påföljd utan begränsning av var den dömde har sin hemvist, vilket främjar likabehandling av EU-medborgare. Enligt förslaget ska den stat där personen har sin hemvist vara skyldig att överta verkställigheten av den uppskjutna, alternativa eller villkorliga påföljden förutsatt att inga av de vägranstrunder som listas i förslaget åberopas.

De påföljder som omfattas av förslaget är icke-frihetsberövande påföljder som i stort motsvaras av vår skyddstillsyn, dvs. att den dömde förutsätts att leva upp till vissa av myndigheterna uppställda villkor under viss tid (övervakning). Även villkorlig frigivning omfattas. Rambeslutet är delvis tekniskt komplicerat med hänsyn till att den lagtekniska konstruktionen för dessa påföljder skiljer sig åt i medlemsstaterna. Vidare innehåller rambeslutet närmare bestämmelser om vilka föreskrifter som ska bli föremål för övervakning. Det kan t.ex. röra sig om föreskrift beträffande bostadsort, utbildning eller yrkesverksamhet eller förpliktelse att fullgöra samhällstjänst.

Mot bakgrund av att staternas regelverk har stora skillnader finns det en möjlighet för den verkställande staten att anpassa påföljden så att den blir förenlig med den verkställande statens lagstiftning. Efter ett övertagande av verkställigheten är huvudregeln att den verkställande staten ska fatta alla följdbeslut vid den dömdes eventuella misskötsamhet med tillämpning av den statens lag.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Lagen (1978:801) om internationellt samarbete rörande kriminalvård i frihet bygger bl.a. på Sveriges tillträde till Europarådets konvention av den 30 november 1964 rörande övervakning av villkorligt dömda eller frigivna personer (övervakningskonventionen). Övervakningskonventionen har såvitt är känt, aldrig tillämpats i Sverige och har enligt uppgift sällan använts av övriga stater som ratificerat konventionen. Redan när konventionen tillträdde av Sverige bedömde lagstiftaren att dess praktiska tillämpning skulle bli förhållandevis begränsad.

Inom Norden finns en enhetlig lagstiftning som gör det möjligt att verkställa domar och beslut i brottmål i ett annat nordiskt land än domslandet. De svenska reglerna finns i lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m. (nordiska verkställighetslagen). Det nordiska samarbetet bygger på ett frivilligt samarbete och präglas av stort ömsesidigt förtroende. Verkställighet av straff kan på begäran av domslandet ske i det nordiska land där den dömda är medborgare eller har sin hemvist. Domen kan också verkställas i det land där den dömda uppehåller sig om det med hänsyn till omständigheterna bedöms som lämpligast. Den dömdes samtycke till ett överförande är inget krav och ej heller innehåller det nordiska samarbetet på detta område några vägransgrunder.

Genomförandet av rambeslutet kommer att kräva ny lagstiftning eftersom nuvarande lagstiftning inte omfattar det samarbete som regleras i rambeslutet.

Ekonomiska konsekvenser

Det är i dagsläget inte möjligt att närmare bedöma vilka budgetära konsekvenser förslaget kan få. Eventuella budgetära konsekvenser, såväl nationella som inom EU, ska finansieras inom befintlig budgetram.

Övrigt
